

JE EIGEN
OMGEVING ALTIJD
DICHTBIJ!

Educatief aanbod

Natuur, duurzaamheid en erfgoed

Voor het primair onderwijs in Gooi en Vechtstreek

ZOEK EN
BOEK LESSEN
IN JE EIGEN
OMGEVING

Inhoudsopgave

Inleiding en toelichting	4
Alle lessen op een rij	6
Aanbod Natuur	12
Aanbod Cultureel erfgoed	24
Aanbod Duurzaamheid	34
Aanbieders & partners	42

Beste leerkracht

Je eigen omgeving is altijd dichtbij!

In deze gids vind je een overzicht van het educatieve aanbod in de regio Gooi en Vechtstreek op het gebied van natuur, duurzaamheid en cultureel erfgoed. Van workshops tot excursies en van gastlessen tot lesmaterialen. Blader er lekker doorheen en doe ideeën op of kijk gericht naar thema's waar je naar op zoek bent.

Voorin de gids vind je een overzicht van activiteiten per groep. Daarna volgt per thema een overzicht met een korte beschrijving. Voor het volledige aanbod van Omgevingseducatie en de bijna veertig aanbieders en partnerorganisaties in de regio kijk je op www.omgevingseducatie.nl. Hier vind je de meest actuele informatie, lesbeschrijvingen, kosten en manier van aanmelden. Zoeken kan eenvoudig op thema, aanbieder en doelgroep.

Advies bij methode en thema's

Heb je een specifieke vraag bij je methode? We geven graag advies over aansluiting bij thema's van bijvoorbeeld Blink Wereld of Da Vinci, zoals Stadsmakers. Ook kun je terecht voor tips over lessen en excursies bij IPC-thema's.

Wil je Eco-School worden? Of het thema natuur integreren in de Gezonde School-aanpak? Neem dan contact op met ons team! We denken graag mee, ook bij de invulling van schoolbrede projecten.

Aansluiting bij kerndoelen en programma's

Op de website is aangegeven bij welke duurzame werelddoelen de activiteiten aansluiten. Het educatieve aanbod sluit aan op de volgende SLO-leergebieden:

- Burgerschap
- Mens en maatschappij
- Mens en natuur
- Kunst en cultuur

ONDERZOEK,
ONTDEK EN
BELEEF!

Inschrijven

Inschrijven en reserveren van activiteiten kan het hele jaar door via het inschrijfformulier op onze website, tenzij anders aangegeven. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering en afhandeling ligt bij de aanbieder. Omgevingseducatie is niet verantwoordelijk voor de eventuele onvolledigheid van de informatie van de aanbieders en hun aanbod.

Jaarlijkse inspiratiemiddag

Ieder jaar in september organiseren we een inspiratiemiddag voor leerkrachten primair onderwijs. Soms staat een thema centraal en soms een specifieke doelgroep, zoals kleuteractiviteiten of natuurbeleving.

Neem voor advies en hulp bij het plannen en organiseren van activiteiten of het verbinden met de juiste aanbieder contact met ons op. Of blijf op de hoogte via onze sociale media en de nieuwsbrief.

Team Omgevingseducatie

Maya • Sandra • Nienke • Bianca

Schrijf je in voor
onze nieuwsbrief

**OMGEVINGS
EDUCATIE**
Gooi, Vecht- en Eemstreek

www.omgevingseducatie.nl
info@omgevingseducatie.nl

 @omgevingseducatie
 @omgevingseducatie

Alle lessen op een rij

Titel	Soort	Groep	Aanbieder	Thema	Pag.
Doe-het-zelf: Educatieve kleuterpaden	Excursie	1, 2	Goois Natuurreservaat	●	12
Superworm Wieke	Gastles, Lesmateriaal	1, 2	GAD	● ●	34
Toen opa en oma klein waren - de jaren vijftig	Lesmateriaal	1, 2	Omgevingseducatie	●	24
Wonderwel - Hoera mijn huis werkt Wonderwel	Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie	1, 2	Omgevingseducatie	●	34
Bzzz zpeurtocht	Buitenexcursie	1 t/m 4	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	13
Chico's avontuur	Gastles	1 t/m 4	Popcontact	●	13
De Tuin met Stip	Lesmateriaal	1 t/m 4	Omgevingseducatie	●	13
Kriebelbeestjes	Buitenexcursie	1 t/m 5	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	13
De boerderij vroeger en nu	Workshop/gastles	1 t/m 6	Omgevingseducatie	● ●	24
Bezoek de molen	Museumbezoek	1 t/m 8	Larense molen	● ●	25
Bezoek een melkveebedrijf	Boerderijbezoek	1 t/m 8	Boerderij-educatie Gooi en Vechtstreek	● ●	16
Bezoek Geologisch Museum Hofland	Museumbezoek	1 t/m 8	Geologisch Museum Hofland	● ● ●	25
Bezoek kinderboerderij De Hertenkamp	Buitenexcursie	1 t/m 8	Kinderboerderij De Hertenkamp	● ●	16
Bezoek kinderboerderij De Warande	Buitenexcursie	1 t/m 8	Kinderboerderij De Warande	● ●	16
Bezoek Natuurboerderij KipEigen	Buitenexcursie	1 t/m 8	Natuurboerderij KipEigen	● ●	14
Doe-het-zelf: Broekzakexcursie	Excursie	1 t/m 8	Goois Natuurreservaat	●	15
Eco-Schools	Duurzaamheidsprogramma	1 t/m 8	Omgevingseducatie	● ●	35
Herfstspeurtocht	Buitenexcursie	1 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	14
Het Spookbos: activiteiten voor alle groepen	Buitenexcursie, Lesmateriaal, Workshop/gastles	1 t/m 8	Stichting Het Spookbos	● ●	17
Het Spookbos: Kip in de klas	Workshop/gastles	1 t/m 8	Stichting Het Spookbos	●	17
Het Spookbos: levend materiaal	Lesmateriaal	1 t/m 8	Stichting Het Spookbos	● ●	17
Kom spelen in het speelbos	Excursie	1 t/m 8	Goois Natuurreservaat	●	15
Kooklessen	Workshop/gastles	1 t/m 8	Omgevingseducatie	●	14

Titel	Soort	Groep	Aanbieder	Thema	Pag.	
Kunst kijken bij Singer Laren	Museumbezoek	1 t/m 8	Singer Laren	●	25	
Lentespeurtocht	Buitenexcursie	1 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	14	
Moestuiniëren op school	Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie	1 t/m 8	Omgevingseducatie	●	15	
Natuurbeleving met NatuurWijs	Buitenexcursie	1 t/m 8	NatuurWijs	●	17	
Natuureducatie bij 't Laer	Buitenexcursie	1 t/m 8	IVN Gooi e.o.	●	16	
Papier maken	Lesmateriaal	1 t/m 8	Omgevingseducatie	●	●	14
Speelnatuur van OERRR	Buitenexcursie	1 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	14	
Wonderwel - Waar komt mijn eten vandaan?	Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie	3	Omgevingseducatie	●	●	35
Aardewerk en porselein	Museumbezoek	3, 4	Museum Weesp	●	25	
Doe-het-zelf: Flips gids voor Speelbos 't Laer	Excursie	3, 4	Goois Natuurreservaat	●	17	
Maak je museum - Bewaren en verzamelen	Lesmateriaal	3, 4	Omgevingseducatie	●	25	
Met Aap en Mol op avontuur	Lesmateriaal, Buitenexcursie	3, 4	Omgevingseducatie	●	●	18
Mijn Huis in Huizen	Lesmateriaal, Buitenexcursie	3, 4	Omgevingseducatie	●	25	
Wij en de Bij	Buitenexcursie	3, 4	Bijenschans Corversbos	●	18	
Compostpower	Workshop, Lesmateriaal	3 t/m 5	GAD	●	●	35
Watersafari	Buitenexcursie	3 t/m 6	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	18	
Natuurbelevingstocht	Buitenexcursie	3 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	18	
Wonderwel - Hoe komt ons water uit de kraan?	Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie	4	Omgevingseducatie		●	35
Kijk naar je school	Gastles, Buitenexcursie, Lesmateriaal	4, 5	Omgevingseducatie	●	26	
Kijk naar je wijk	Gastles, Buitenexcursie, Lesmateriaal	4, 5	Omgevingseducatie	●	26	
Braakballen pluizen	Lesmateriaal	4 t/m 6	Omgevingseducatie	●	18	

● Thema Natuur ● Thema Erfgoed ● Thema Duurzaamheid

Titel	Soort	Groep	Aanbieder	Thema	Pag.
Dierenmanieren	Buitenexcursie	4 t/m 6	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	19
Moestuin-educatie	Buitenexcursie	4 t/m 6	Kindertuinen Bussum	● ●	18
Treed in de sporen van de Otterspotter	Buitenexcursie	4 t/m 6	Natuurmonumenten Naardermeer	●	19
Het groene kasteel	Museumbezoek	4 t/m 8	Muiderslot	●	20
Wonderwel - Waar gaat mijn vuilniszak naartoe?	Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie	5	Omgevingseducatie	●	36
Archeologievoorwerpen	Lesmateriaal	5, 6	Omgevingseducatie	● ●	26
Bezoek De Rading	Buitenexcursie	5, 6	Collectief De Rading	● ●	20
De afvalcoach in de klas	Gastles	5, 6	GAD	●	36
De stad door de eeuwen heen	Gastles, Museumbezoek, Lesmateriaal	5, 6	Omgevingseducatie	● ●	26
Een standbeeld voor Jan	Museumbezoek	5, 6	Comenius Museum	●	27
Escapegame: Het Duurzame Huis	Gastles	5, 6	Omgevingseducatie	●	36
Fort Uitermeer: natuuractiviteiten	Buitenexcursie	5, 6	Uiteraard Uitermeer	●	20
Het geheim van de grafheuvels - Jagers en Boeren	Lesmateriaal	5, 6	Omgevingseducatie	● ●	27
Het Paddenpad	Excursie, Lesmateriaal	5, 6	Goois Natuurreservaat	●	20
Ontdek je verleden	Museumbezoek	5, 6	Historische Kring Laren	●	27
Stadhuis en monumenten in de stad	Museumbezoek	5, 6	Museum Weesp	●	27
Wolworkshop	Workshop/gastles	5, 6	Omgevingseducatie	● ●	20
Bezoek Grote Kerk - Hilversum	Museumbezoek	5 t/m 8	Grote Kerk Hilversum	●	27
Bezoek het Archief	Museumbezoek	5 t/m 8	Archief Gooi en Vechtstreek	●	28
Bezoek het Vestingmuseum	Museumbezoek	5 t/m 8	Nederlands Vestingmuseum	●	28
Duik in de prehistorie van jagers en boeren	Buitenexcursie	5 t/m 8	Vondevogel	● ●	28
Duurzame Schoolweken	Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie	5 t/m 8	Omgevingseducatie	●	36
Kompas Op Groen - workshops energie	Workshop/gastles	5 t/m 8	Omgevingseducatie	●	37

● Thema **Natuur** ● Thema **Erfgoed** ● Thema **Duurzaamheid**

Titel	Soort	Groep	Aanbieder	Thema	Pag.
Sterrenkunde in de klas	Gastles	5 t/m 8	Sterrenwacht Gooi en Vechtstreek	●	21
Waardeer je kleren	Lesmateriaal	5 t/m 8	Omgevingseducatie		● 37
Wonderwel - De weg van het afvalwater	Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie	6	Omgevingseducatie		● 38
Erfgooiers, boeren in het Gooi	Lesmateriaal, Workshop/gastles	6, 7	Omgevingseducatie		● 28
Museumles bij Kasteel-Museum Sypsteyn	Museumbezoek	6, 7	Kasteel-Museum Sypsteyn		● 28
Ontdek, leer en repareer	Workshop	6, 7	Omgevingseducatie		● 38
Aardkistjes	Buitenexcursie	6 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	21
Botters en visserij	Gastles, Buitenexcursie, Lesmateriaal	6 t/m 8	Stichting Huizer Botters		● 28
Buitenles in het voedselbos	Buitenexcursie	6 t/m 8	Voedselbos Huizen	●	21
Duidelijk Dudok	Lesmateriaal, Museumbezoek	6 t/m 8	Dudok Architectuur Centrum		● 29
Een kijkje terug in de tijd	Museumbezoek	6 t/m 8	Museumhuis Sloëtjes		● 30
Expeditie Boekesteyn	Buitenexcursie	6 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	22
Kijk naar monumenten	Gastles, Buitenexcursie, Lesmateriaal	6 t/m 8	Omgevingseducatie		● 30
Natuur is een cirkel	Buitenexcursie	6 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	21
Rondleiding door het Raadhuis	Museumbezoek	6 t/m 8	Dudok Architectuur Centrum		● 30
Speuren naar sporen	Buitenexcursie	6 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	22
Speurtocht Boomgeheimen	Buitenexcursie	6 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	22
Spoorzoeken in het verleden	Buitenexcursie	6 t/m 8	Natuurmonumenten 's-Graveland	●	● 21
Water. Vriend of vijand?	Museumbezoek	6 t/m 8	Muiderslot		● 29
Workshop Solar	Gastles	6 t/m 8	Omgevingseducatie		● 38
Ontdek de Gooise Heide	Excursie, Lesmateriaal	7	Goois Natuurreservaat	●	● 22
Wonderwel - Energie is overal	Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie	7	Omgevingseducatie		● 38

● Thema Natuur ● Thema Erfgoed ● Thema Duurzaamheid

Titel	Soort	Groep	Aanbieder	Thema			Pag.
3D-waterkaart Nederland	Lesmateriaal	7, 8	Omgevingseducatie	●		●	39
Afval: 'Less is more'	Workshop/gastles	7, 8	GAD			●	40
Doe als een vredesdenker	Museumbezoek	7, 8	Comenius Museum		●		
Eco-scan	Gastles	7, 8	Omgevingseducatie			●	39
Fietstocht - Langs monumenten	Buitenexcursie	7, 8	Fietsgilde 't Gooi		●		30
Fietstocht - Langs overblijfselen Tweede Wereldoorlog	Buitenexcursie	7, 8	Fietsgilde 't Gooi		●		31
Fort Uitermeer: Historische rondleiding	Buitenexcursie	7, 8	Uiteraard Uitermeer		●		31
Geloof jij het? Drie wereldgodsdiensten	Lesmateriaal, Museumbezoek	7, 8	Omgevingseducatie		●		32
Grondstoffen en industrie	Museumbezoek	7, 8	Museum Weesp		●		32
Kompas Op Groen - Tentoonstelling	Workshop/gastles	7, 8	Omgevingseducatie			●	39
Leven in oorlogstijd - Het dagelijks leven in Hilversum in WOII	Lesmateriaal	7, 8	Omgevingseducatie		●		31
Ontdek de schatten van Grote Kerk Naarden	Lesmateriaal, Museumbezoek	7, 8	Grote Kerk Naarden		●		32
Oorlog en Vrede	Museumbezoek, Gastles	7, 8	Omgevingseducatie		●		31
Technolabs	Workshop/gastles	7, 8	Maak het met Techniek			●	40
Water en klimaat in jouw straat	Gastles	7, 8	Omgevingseducatie	●		●	39
Waterlinie: Het geheime wapen	Buitenexcursie, Lesmateriaal	7, 8	Omgevingseducatie		●		32
Het Mysterie van de Zuiderheide	Excursie	8	Goois Natuurreservaat	●	●		22
Wonderwel - Ontwerp je toekomst	Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie	8	Omgevingseducatie			●	40

● Thema Natuur ● Thema Erfgoed ● Thema Duurzaamheid

LED'S

THIS

Natuur

Naar buiten!

De natuur is een rijk en inspirerend klaslokaal. Niet alleen kun je buiten aandacht besteden aan rekenen en taal, de natuur zelf nodigt ook uit om ontdekt te worden. Kinderen kunnen er rennen en klimmen, maar ook zich verwonderen en creatief bezig zijn.

Regio Gooi en Vechtstreek zit vol met plekken waar altijd iets te zien, te horen en te onderzoeken is. Denk aan de bossen, heidevelden, polders en veenplassen. Kinderen beleven de natuur met al hun zintuigen, ontdekken wat er groeit en leeft, en gaan zelf op onderzoek uit binnen thema's als natuur, voedsel, kringlopen, planten en dieren.

Door te moestuinieren, een bezoek aan de boerderij te brengen, of natuuronderzoek te doen, leren ze van alles, maar ontwikkelen leerlingen ook nieuwsgierigheid, verwondering en zorg voor hun omgeving. Bovendien voelen de kinderen zich in de natuur vrijer en gezonder, waardoor ze beter kunnen leren.

BELEVEN EN
BUITEN LEREN
IS LEUK EN
LEERZAAM

Kijk voor het actuele aanbod op onze website. Daar vind je uitgebreide beschrijvingen, kosten en manier van aanmelden.

Op stap met Chris Konijn

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Chris Konijn begint de dag slapend in zijn mandje. Wat is het vandaag voor dag? Is hij jarig, wil hij spelen, welke vriendjes komt hij allemaal tegen in het bos? Chris is dol op spelletjes en met deze spelletjes gaan de kinderen het bos beleven.

Doe-het-zelf:

Educatieve kleuterpaden

Excursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Goois Natuurreservaat

Natuur

In het Goois Natuurreservaat zijn twee leuke educatieve natuurbelevingspaden aangelegd. De kleuterpaden zijn te vinden bij het Spanderswoud en de schaapskooi Blaricummerheide. Ze bieden naast een prachtige wandeling door bos en over heide, diverse opdrachtjes en attributen om de natuur op een actieve manier te beleven.

Kip Tika op Natuuravontuur

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Wie kent haar nog niet, onze boerderijkip Tika. Nieuwsgierig loopt ze door het bos en ontmoet daar allerlei dieren, planten en bomen die ze helemaal niet kent. Lopen jullie met haar mee?

De Tuin met Stip

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Natuur

Lieveheersbeestje Stip neemt de kinderen in een voorleesverhaal op een laagdrempelige manier mee in het belang van groen en water. Daarna ontdekken ze het verschil tussen een versteende en een groene omgeving en leren ze goed te kijken naar dieren tijdens diverse lesactiviteiten.

Chico's avontuur

Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Popcontact

Natuur

Chico, een piepklein sponnetje, zit alleen in een grote boom. Zijn moeder is weg en vlakbij kruipt een hele grote spin... Deze poëtische en muzikale poppentheatervoorstelling speelt zich af in een bijzondere kast met daarin een dierenbos. Kinderen leven en lachen mee met de kleine Chico.

Bzzz zpeurtocht

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Overal in de natuur zijn kleine beestjes. Wist je dat insecten belangrijke taken hebben in de natuur? Je maakt tijdens deze zpeurtocht met een heel aantal insecten kennis. De kinderen gaan in kleine groepjes met een zoekkaart en loepje op onderzoek uit.

Kriebelbeestjes

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Torren, slakken, duizendpoten, bijen, vlinders, spinnen, sprinkhanen: welke zullen we vinden? Kriebelbeestjes zijn leuk én ze hebben een belangrijke taak in de natuur. De kinderen krijgen na afloop een kriebelbeestjes kleurplaat of bingokaart mee.

Papier maken

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Natuur - Duurzaamheid

Deze papierschapset bevat alle materialen om in de klas van papierpulp eigen kringlooppapier te maken. Gebruik het papier daarna voor een mooi gedicht of tekening!

Kooklessen

Workshop/gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Natuur - Voedsel

Kooklessen brengt voedsel educatie tot leven. De kinderen gaan aan de slag met verse ingrediënten en werken samen als een echt keukenteam. Ze ontdekken waar hun eten vandaan komt en wat hun lijf ermee kan.

Herfstspeurtocht

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Tijdens deze speurtocht doe je allerlei opdrachten en spelletjes. Zo plant je je eigen boom, kijk je welke boomvrucht bij welk blad hoort, bekijk je paddenstoelen van de onderkant en ga je, net als een spin, zo veel mogelijk vliegen vangen. Ondertussen verzamel je zelf een mooie tas vol herfstschatten waarmee je later in de klas een mobiel kunt maken.

Speelnatuur van OERRR

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Speelnatuur is een natuurparadijs met ondiepe waterpartijtjes, zand, flauwe oevers en veel meer. Je kunt er klauteren over de loopboom, spelen bij een ruïne, knoeien met een waterpomp of je gewoon verstoppen achter één van die grote bomen.

Lentespeurtocht

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

In de lente komt alles weer tot leven. Je ziet mooie kleuren, ruikt lekkere geuren, hoort de vogels fluiten en voelt de warme zon op je huid. Tijdens deze bewegwijzerde tocht krijg je allerlei opdrachten en spelletjes.

Bezoek

Natuurboerderij KipEigen

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurboerderij KipEigen

Duurzaamheid - Natuur - Voedsel

Leer alles over de natuur, dieren en voedsel in een les aangepast naar de leeftijd van de leerlingen en het niveau van de klas. We gaan vooral aan de slag, door opdrachten, spel, en door lekker buiten bezig te zijn met kringlopen, de kippen, groenten en fruitteelt.

Goois Natuurreservaat

Beleef de natuur in jullie eigen omgeving! Het Goois Natuurreservaat laat zien hoe bijzonder en veelzijdig de natuur vlakbij is. Ook het erfgoed dat verborgen ligt in het landschap komt tot leven.

Voor elke leeftijd is er passend aanbod. Ga bijvoorbeeld op avontuur op de kleuterpaden, ervaar het paddenpad, ontdek de Gooise heide bij de schaapskooi of ontrafel het Mysterie van de Zuiderheide.

Heb je vragen of speciale wensen? We denken graag met je mee!

Kom spelen in het speelbos

Excursie

Goois Natuurreservaat

Natuur

Midden in de natuur van het Goois Natuurreservaat ligt Speelbos 't Laer. Het is een populaire speelplek met natuurlijke speelelementen. Onder meer een waterloop, metallofoon en een boomstammenpad zorgen voor uitdagingen en het prikkelen van verschillende zintuigen en vaardigheden.

.....

Doe-het-zelf:

Broekzakexcursie

Excursie

Goois Natuurreservaat

Natuur

In de lesbrief vind je tips hoe je een buitenexcursie organiseert, wat voor hulplijnen er zijn en bieden we een bijpassende verwerkende les. Je vindt ook tips hoe je de excursie aan kunt passen om deze te herhalen of bij een bepaald vak te laten passen. De mogelijkheden zijn legio, pas aan wat bij jouw klas past.

.....

Moestuiniëren op school

Workshop/gastles, Lesmateriaal,
Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Natuur - Voedsel

Wil jij moestuiniëren met jouw leerlingen? Onze moestuincoaches denken met je mee over de aanleg en invulling van de lessen in de moestuin. Daarnaast kun je ook direct zelf aan de slag met de tips, instructies en weetjes uit onze moestuin-instructiekaarten en moestuinlesbox. Een team- of ouderworkshop op maat is ook mogelijk.

Natuureducatie bij 't Laer

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

IVN Gooi e.o.

Natuur

De werkgroep jeugd van IVN Gooi e.o. organiseert verschillende buitenexcursies voor basisscholen rondom groepsverblijf 't Laer, bij het speelbos in Laren, zoals 'de paddenstoelentocht', 'bomen in het nieuws' of 'het kabouterpad'.

Bezoek kinderboerderij

De Hertenkamp

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Kinderboerderij De Hertenkamp

Duurzaamheid - Natuur - Voedsel

Op Kinderboerderij De Hertenkamp zijn voor alle leeftijdsgroepen educatieve activiteiten te doen. Over wol, boter, de werkzaamheden, de dieren en ook duurzaamheid op de kinderboerderij.

Bezoek een Melkveebedrijf

Boerderijbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Boerderij-educatie Gooi en Vechtstreek

Duurzaamheid - Natuur - Voedsel

Weet jij hoeveel melk een koe per dag geeft? En wat een koe allemaal eet en drinkt om deze melk te kunnen produceren? Ontdek het zelf tijdens een bezoek aan de boerderij! Educatieboerderijen in Gooi & Vechtstreek bieden een leuk en leerzaam programma waar beleven en ontdekken centraal staat.

Bezoek kinderboerderij

De Warande

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Kinderboerderij De Warande

Natuur - Duurzaamheid

Voor alle leeftijdsgroepen kun je terecht bij Kinderboerderij De Warande. De jongste kinderen ontdekken de dieren op de kinderboerderij en voor de oudere groepen zijn er activiteiten bij de bijenschans of veldwerk in het stadspark. Of bestel een kweekset voor koolwitjes in de klas.

Natuurbeleving met **NatuurWijs**

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

NatuurWijs

Natuur

Ga naar buiten met je leerlingen en gebruik de natuur als leslokaal! Een duizendpoot die over je hand loopt, maakt meer indruk dan duizend plaatjes. De natuur zien, voelen, horen, ruiken en proeven... dat is een ervaring om nooit meer te vergeten.

Het Spookbos: **Activiteiten voor alle groepen**

Buitenexcursie, Lesmateriaal,
Workshop/gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Stichting Het Spookbos

Natuur - Duurzaamheid

Je kunt bij het Spookbos terecht voor (gast)lessen en excursies over duurzaamheid en natuur. Van water- en bodemdierjes tot een bijenles of workshop over afval of energie.

Het Spookbos: **Levend materiaal**

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Stichting Het Spookbos

Natuur - Duurzaamheid

Zelf eetbare paddenstoelen of vlinders kweken in de klas, hoe leuk is dat? De natuur komt tot leven en de kinderen volgen het groeiproces van dichtbij.

Het Spookbos: **Kip in de klas**

Workshop/gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Stichting Het Spookbos

Natuur

Tijdens deze les komt een kip samen haar gast-docent op bezoek in de klas. Eventueel uitgebreid met een kuikenpakket.

Doe-het-zelf: **Flips gids - Speelbos 't Laer**

Excursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Goois Natuurreservaat

Natuur

Met deze gids gaan de kinderen op ontdekkings-tocht bij verschillende plekken en activiteiten in het speelbos. Denk aan blotevoetenplekken, de bomtingel en de vogelkijkwand bij 't Vogelaer.

Met Aap en Mol op avontuur

Lesmateriaal, Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Natuur - Erfgoed

Met het voorleesverhaal over Aap en Mol ontdekken de kinderen spelenderwijs de landschappen in hun eigen omgeving: van rivieren, heide tot heuvels. Na het voorlezen volgt een échte natuurexcursie. Leerlingen gaan op zoek naar kriebelbeestjes, de kleuren in de natuur en bouwen zelf een hulletje voor Mol.

Wij en de Bij

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Bijenschans Corversbos

Natuur

Met een rondleiding op de bijenschans zien de leerlingen hoe een imker en de bij het jaar rond komen. Ze leren begrijpen wat imkers precies doen en waarom gezonde bijen belangrijk zijn voor onze natuur en voedselketen.

Watersafari

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Lekker met een schepnetje op zoek naar waterbeestjes, welk kind wil dat nu niet? Schaatsenrijder, waterjuffer, salamander, misschien vangen ze wel een rivierkreeftje! Het netje wordt geleegd in een waterbak en samen met de natuurgidsen en de zoekkaart waterdiertjes kunnen de kinderen kijken wat ze hebben gevangen.

Natuurbelevingstocht

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Onze bossen zijn niet zomaar bossen. Het zijn de aangelegde achtertuinen van de luxe buitenplaatsen uit de Gouden Eeuw. Je vindt hier een grote variëteit aan ruim 300 jaar oude boomsoorten, vijvers en doorsteekjes afgewisseld met weilanden. Een ideale omgeving om met de kinderen de natuur in te trekken.

Braakballen pluizen

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Natuur

Deze set bevat alle materialen om braakballen uit te pluizen in de klas en te ontdekken wat (kerk) uilen eten.

Moestuïn-educatie

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Kindertuinen Bussum

Natuur - Duurzaamheid - Voedsel

Bij de Kindertuinen kunnen scholen uit Bussum en Naarden terecht voor een educatieprogramma. In groepjes rouleren de kinderen om te kijken wat er groeit en bloeit in de moestuinen. Ze gaan zaaien, wormen zoeken, kruidenthee maken en onkruid wieden. En misschien zelf radijsjes oogsten of bloemenzaden verzamelen.

Natuurmonumenten 's Graveland

In het bos ontdekken kinderen stap voor stap de natuur. Ze gaan op avontuur, klimmen, speuren en beleven het bos van dichtbij. Ontdek kriebelbeestjes of ga mee op watersafari! Sommige activiteiten doe je met een natuurgids, andere begeleid je zelf.

Voor het basisonderwijs hebben we een breed aanbod natuuractiviteiten passend bij schoolthema's en leerdoelen. Voor leerlingen in de bovenbouw ligt de nadruk op ecosystemen, voedselketens en samenhang in de natuur.

Wij ontvangen jullie graag bij Bezoekerscentrum Gooi en Vechtstreek.

Natuurmonumenten

Treed in de sporen van de Otterspotter

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten Naardermeer

Natuur

Stap aan boord van de fluisterboot en treed in de voetsporen van de Otterspotter, een mysterieus mens die altijd op zoek is naar de otter. Kijken, voelen, ruiken en vooral beleven buiten het klaslokaal, hoe fijn is dat? Met dit programma maken kinderen kennis met het Naardermeer en haar bewoners.

Dierenmanieren

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Heel veel dieren hebben speciale trucs waarmee ze kunnen overleven in de natuur. Tijdens deze speurtocht kijken Isa en Roel de kunst af van de dieren. Ze zijn verdwaald in het bos, willen eten en hebben het koud. Hoe moet dat nu zonder boterham en warme deken? Voor elke opdracht vertrek je vanaf een centraal punt naar de verstopte plek van jouw dier.

Het groene kasteel

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Muiderslot

Natuur

Wist je dat het Muiderslot ooit helemaal zelfvoorzienend was? In dit programma ontdekken leerlingen hoe mens en natuur al eeuwenlang met elkaar verbonden zijn. Ze ruiken aan kruiden, leren over oude eetgewoontes en ontdekken hoe duurzaam het leven op het kasteel vroeger was.

Bezoek De Rading

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Collectief De Rading

Natuur - Duurzaamheid - Voedsel

De oogsttuin op De Rading ontvangt schoolklassen voor een interactief programma waarbij de leerlingen leren over de bodem, biodiversiteit en het telen van groenten en fruit.

Wolworkshop

Workshop/gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Natuur - Duurzaamheid

Waarom hebben schapen een dikke vacht? En waarom krijgen wij kippenvel in de kou? Waarom hebben huizen dubbelglas en de aarde een laagje lucht rondom? Dat ontdek je allemaal tijdens deze les. Natuurlijk gaan we ook zelf met wol aan de slag.

Het Paddenpad

Excursie, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Goois Natuurreservaat

Natuur

In het Gooi worden dieren op allerlei manieren geholpen met het oversteken van wegen, zodat ze zich zo goed mogelijk kunnen verplaatsen door onze regio. Hoe? Dat ontdekken de kinderen tijdens de excursie naar de Natuurbrug Zanderij Crailoo. Door middel van spel- en onderzoekopdrachtjes leren de kinderen over paddengoten, dassentunnels en ecodeucten.

Fort Uitermeer:

Natuuractiviteiten

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Uiteraard Uitermeer

Natuur

Bij het fort is veel natuur te ontdekken. De leerlingen gaan in groepjes aan de gang met bomen, bloemen, planten, vogels, insecten.

Sterrenkunde in de klas

Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Sterrenwacht Gooi en Vechtstreek

Natuur

De sterrenwachter vertelt in de klas over ons zonnestelsel. Wat zien we als we in het donker naar buiten kijken en hoe heten de planeten?

Buitenes in het voedselbos

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Voedselbos Huizen

Natuur - Voedsel

Een voedselbos is door mensen aangelegd met veel verschillende bomen, struiken en planten die... voedsel produceren! Afhankelijk van het jaargetijde en de ontwikkeling van het bos, krijgen kinderen een programma op maat. In het voorjaar staan bloesem, insecten en bestuiving op het programma. De lessen in het najaar gaan over de oogst, zaden en vruchten.

Spoorzoeken in het verleden

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur - Erfgoed

In de 17e eeuw lieten rijke kooplieden uit Amsterdam de eerste buitenplaatsen bouwen. Het afgegraven zand werd gebruikt voor de grachten in de stad, en op de lege gronden kwamen akkers. Om de grond vruchtbaar te maken, werd afval mee teruggebracht. Nog altijd vind je hier sporen van. Al speurend ontdek je hoe de buitenplaatsen ontstonden en hoe mensen hier vroeger leefden.

Aardkistjes

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Tijdens deze zoektocht gaan de kinderen met een coördinatenkaart en een speciale sleutel op zoek naar verborgen schatkisten. In deze aardkistjes zitten allerlei boeiende opdrachten over planten en dieren. Zo gaan ze bijvoorbeeld waterkwaliteit bekijken, boomhoogte meten, met een verrekijker zoeken naar vogels of met een wolkenkaart de hemel afspeuren.

Natuur is een cirkel

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Deze excursie is voor iedereen die wil weten over hoe het ecosysteem bos nou eigenlijk functioneert? Waarom bladeren van de bomen vallen en waar dat goed voor is? En waarom paddenstoelen in de herfst juist zo graag op donkere vochtige plekken tevoorschijn komen?

Speurtocht Boomgeheimen

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Ontdek de geheimen van bomen met OERRR in 's-Graveland. Ga op speurtocht, voel de ruwe schors en ontdek hoe bomen de natuur én ons helpen. Ga je mee?

Speuren naar sporen

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

De dieren in onze bossen kunnen zichzelf heel goed onzichtbaar maken. Maar als je goed kijkt kun je toch zien wie er allemaal wonen. Een pootafdruk in de modder, een vraatspoor in een dennenappel, een nest of een paar haren. Al wandelend met de gids gaan de kinderen steeds meer sporen ontdekken en herkennen.

Expeditie Boekesteijn

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Natuurmonumenten 's-Graveland

Natuur

Ben je nieuwsgierig hoe de mens vroeger leefde en omging met voedsel, vervoer, energie en wonen, dan is dit een leerzame expeditie. De kinderen leren dat de aarde en dus de natuur super belangrijk is voor de mens en dat we er dus zuinig op moeten zijn.

Ontdek de Gooise Heide

Excursie, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Goois Natuurreservaat

Natuur - Erfgoed

In het gebied rond de schaapskooi op de Blaricummerheide gaan de kinderen aan de slag met opdrachten als 'Op het spoor', 'Eten of gegeten worden', 'De mestfabriek' en 'Heidespotters'. Zo leren ze over het ontstaan en gebruik van de heide vroeger en nu en over de planten en dieren die er leven.

Het Mysterie van de Zuiderheide

Excursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Goois Natuurreservaat

Natuur - Erfgoed

De verloren beschaving van de Hilversumcultuur ontdekken? Post bezorgen in 1810 of zand handelen in de Gouden Eeuw? In dit lesprogramma is dat precies wat er gaat gebeuren. Mits de aanwijzingen van de "Hoeders van het Gooi" nauwkeurig opgevolgd worden natuurlijk...

“IS DEZE PLANT UIT DAT
KLEINE ZAADJE GEGROEID?
WOW!”

Cultureel erfgoed

Ontdek de verhalen om je heen

Wat zijn dat voor vreemde heuvels op de hei? Waarom zijn alle voordeuren in deze wijk precies hetzelfde? Wie waren de Erfgooiers? Waar werd dit gebouw vroeger voor gebruikt en waarom is het bijzonder? Zonder dat je het meteen doorhebt, is cultureel erfgoed overal om ons heen.

Allemaal sporen uit het verleden die laten zien hoe mensen vroeger leefden en waarom onze omgeving er zo uitziet. Door het te gaan ontdekken, verandert je blik op de wereld. Leerlingen worden nieuwsgierig en laten hun verbeelding werken: wie liepen hier vroeger rond? Waarom wordt dit wel bewaard en iets anders niet? Zo wordt geschiedenis een avontuur dat overal om je heen te vinden is. Bovendien vult het de thema's binnen de methodes wereldoriëntatie vaak aan.

CULTUREEL
ERFGOED IS OVERAL
OM ONS HEEN

Kijk voor het actuele aanbod op onze website. Daar vind je uitgebreide beschrijvingen, kosten en manier van aanmelden.

Toen opa en oma klein waren - de jaren vijftig

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed

Het speelgoed waar opa en oma mee speelden is soms heel anders dan waar kinderen nu mee spelen. Hoe was de kleutertijd van de opa's en oma's van de kleuters nu? Wat is er wel of niet veranderd? De leerlingen leren over tijdlijnen en dingen die veranderen.

De boerderij vroeger en nu

Workshop/gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed - Natuur - Voedsel

Vroeger waren er in het Gooi veel boerderijen. Hoe was het leven toen op de boerderij? De kinderen luisteren naar een verhaal, puzzelen met foto's van vroeger en nu, en maken hun eigen roomboter.

Bezoek

Geologisch Museum Hofland

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Geologisch Museum Hofland

Natuur - Duurzaamheid - Erfgoed

Maak een reis door de geschiedenis van de aarde. Hoe leefden de eerste mensen hier in de omgeving? Hoe is het Gooi gevormd, met zijn heuvels en stuwwallen? Hoe ontstaan continenten? Met onze lesprogramma's leer je de verhalen van de aarde kennen.

Kunst kijken bij Singer Laren

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Singer Laren

Erfgoed

Naar kunst kijken inspireert, verwondert en roept vragen op. In het museum maken leerlingen kennis met echte kunst in een museale omgeving. Onze programma's zitten vol met verrassende, actieve werkvormen die inspireren, stimuleren en motiveren.

Bezoek de molen

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Larense molen

Erfgoed - Voedsel

Bij de Larense Molen leren de kinderen over de geschiedenis van molens en hoe een korenmolen én molenaar werken. De molenaar laat zien hoe hij de zeilen spant en hoe de molen er vanbinnen uitziet. Ook mogen ze zelf graan malen op handmaalapparaatjes.

Mijn Huis in Huizen

Lesmateriaal, Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed - Architectuur

Wat voor soort huizen staan er in Huizen? In wat voor huis woon jij, een flat, rijtjeshuis, boerderij? Waarom staan hier nog oude boerderijen en vissershuisen? Na een introductie in de klas ontdekken de leerlingen m.b.v. een fotospeurtocht de huizen in het oude dorp van Huizen.

Maak je museum

Bewaren en verzamelen

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed

Wat verzamel jij? En hoe werkt dat bij musea? Met digitale spelletjes over materialen en vormen, gebruiksvoorwerp of bewaarvoorwerp worden de kinderen zich bewust van de waarde van voorwerpen. In de leskist zitten veel materialen voor een circuit met verdiepende lessen rondom het thema Verzamelen.

Aardewerk en porselein

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Museum Weesp

Erfgoed

Van archeologische opgravingen tot de deftigste theeserviezen van Weesper porselein. De leerlingen gaan aan de slag met het onderzoeken van scherven en bewonderen het 'witte goud' in het museum.

Kijk naar je school

Gastles, Buitenexcursie, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed - Architectuur

Bekijk jouw school eens op een andere manier. Kijk naar vorm, kleur en bouwelementen, en vergelijk dit gebouw met de schoolgebouwen die de wereldberoemde architect Dudok ontwierp. Zijn ideeën over gebouwen en ruimtelijke inrichting vormen de basis. Wat zie jij allemaal?

Kijk naar je wijk

Gastles, Buitenexcursie, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed - Architectuur

Kijk eens bewust naar de huizen of gebouwen rondom school. Hoe zien ze eruit, zijn ze oud of nieuw en welke kleuren zijn er gebruikt? Er valt meer te zien dan je denkt. Loop ook naar een wijk met huizen die architect Dudok heeft ontworpen en onderzoek de verschillen en overeenkomsten.

De stad door de eeuwen heen

Gastles, Museumbezoek, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Architectuur - Erfgoed - Duurzaamheid

Waarom ligt jouw woonplaats precies op deze plek? Hoe is jouw stad ontstaan en veranderd in de loop van de tijd? Wat heb je eigenlijk nodig in een stad nu, maar ook in de toekomst? In dit project onderzoeken de leerlingen hun stad vroeger en nu, en bedenken ze hoe een stad er in de toekomst uit zou kunnen zien.

Archeologievoorwerpen

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed

In een archeologiekoffertje zitten vijf voorwerpen: van écht oud tot nep. Aan de kinderen om met loep, kwastje en handschoenen te ontdekken of het écht en oud is en uit welke periode het ongeveer komt. Een kleurrijk stroomschema loodst hen met vragen over vorm, materiaal en gebruikssporen naar het juiste antwoord.

Het geheim van de grafheuvels Jagers en Boeren

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed - Natuur - Voedsel

De geschiedenis van het Gooi gaat helemaal terug naar de prehistorie, kijk maar naar de grafheuvels op de hei. Hoe leefde men hier in die tijd? Met dit lesmateriaal zoeken leerlingen o.a. op de kaart vindplekken van prehistorische voorwerpen en onderzoeken ze als echte archeoloog oude voorwerpen.

Een standbeeld voor Jan

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Comenius Museum

Erfgoed

Wie was Comenius en waarom zijn er zoveel scholen en standbeelden naar hem vernoemd? Tijdens dit museumbezoek maken kinderen kennis met deze onderwijsvernieuwer en vrededenker. Met een activiteitenblad in de hand gaan ze zelf op ontdekkingstocht door de vaste tentoonstelling en het indrukwekkende mausoleum. Daarna volgt een creatieve verwerkingsopdracht: Wie verdient volgens jou een standbeeld?

Ontdek je verleden

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Historische Kring Laren

Erfgoed

Open de schatkist vol historische informatie en foto's over Laren en reis mee naar het verleden. Na een voorbereidend bezoek in de klas, bekijken en ontdekken de kinderen in de karakteristieke boerderij o.a. hoe weven vroeger werkte.

Stadhuis en monumenten in de stad

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Museum Weesp

Erfgoed - Architectuur

Kerkers, rechtspraak, pijnkamer en een spannende, verborgen trap in het stadhuis. Wij laten deze verborgen plekken zien. Weesp heeft met ruim tweehonderd monumenten een zichtbaar en rijk historisch verleden. Wij zoomen in op de geheime plekjes van deze gebouwen.

Bezoek Grote Kerk - Hilversum

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Grote Kerk Hilversum

Erfgoed

De Grote Kerk Hilversum is de oudste kerk van Hilversum. Op deze plaats stond in de vroege Middeleeuwen een kapelletje. Toen Hilversum toestemming kreeg voor het bouwen van een eigen kerk, kwam die op deze plaats. De koster geeft jullie een rondleiding door dit bijzondere gebouw.

Bezoek het Archief

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Archief Gooi en Vechtstreek

Erfgoed - Architectuur

De depots liggen vol plattegronden, foto's, bouwtekeningen en andere documenten, al vanaf het jaar 1355. Kom langs met jouw klas in Hilversum of Naarden en ontdek wat er allemaal te vinden is, hoe je bronnenonderzoek doet en waarom we dit eigenlijk allemaal bewaren.

Bezoek het Vestingmuseum

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Nederlands Vestingmuseum

Erfgoed - Architectuur

Leerlingen ontdekken hoe de 17e-eeuwse vestingwerken en de Hollandse Waterlinies niet alleen gebouwd werden als militaire verdediging, maar ook als bewijs van weerbaarheid, vindingrijkheid en samenwerking.

Duik in de prehistorie van jagers en boeren

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Vondevogel

Erfgoed - Natuur - Voedsel

We gaan op een avontuurlijke tocht langs belangrijke prehistorische plekken op de heide, waar we prehistorische activiteiten doen. Zo voeren we bij de grafheuvel een ritueel uit, speuren we naar sporen van dieren, doen we een mammoetjachtspel en leren we welke planten je kunt eten.

Erfgooiers, boeren in het Gooi

Lesmateriaal, Workshop/gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed - Voedsel

Het landschap, scholen, straatnamen en beelden. Veel daarvan verwijzen naar de (tijd van de) erfgooiers. De leerlingen ontdekken in deze les wie die erfgooiers nou eigenlijk waren. Wat deden ze, hoe leefden ze en waar haalden ze hun voedsel vandaan?

Museumles bij

Kasteel-Museum Sypesteijn

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Kasteel-Museum Sypesteijn

Erfgoed

Stap de 18e eeuw in en kom op bezoek bij Jonkheer Henri van Sypesteijn in zijn kasteel. Binnen ontdek je hoe hij leefde en leer je meer over Loosdrechts porselein. Buiten ontdekken de leerlingen de historische tuin met een speurtocht.

Botters en visserij

Gastles, Buitenexcursie, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Stichting Huizer Botters

Erfgoed

Vroeger leefden veel inwoners van Huizen van de visvangst op de Zuiderzee. De lesprogramma's gaan over deze tijd van de visserij en bestaat uit keuze elementen, zoals een gastles, kennisquiz en een bezoek aan de smidse op de botterwerf. Bij mooi weer kan er zelfs gevaren worden met een echte botter.

Cultuur voor alle jeugd in Hilversum

Proloog Hilversum

Proloog Hilversum is het onafhankelijke coördinatiepunt cultuureducatie in Hilversum en verbindt de vraag van scholen aan (het aanbod van) Hilversumse cultuuraanbieders. Zo willen we alle kinderen en jongeren in Hilversum de kans te bieden kunst en cultuur in hun omgeving te ontdekken en zich creatief te ontwikkelen.

Op www.prolooghilversum.nl vind je het culturele aanbod in Hilversum. Check of je school een account heeft en log in, of maak eenvoudig een schoolaccount aan. Je kan meteen boeken: gemakkelijk, overzichtelijk en toegankelijk!

Heb je een concrete hulpvraag of behoefte aan advies? Onderzoek eerst wie binnen jouw school het aanspreekpunt is voor cultuureducatie en bundel jullie vragen. Neem contact op met een van onze adviseurs en ontdek wat er mogelijk is. We denken graag met jullie mee! Plan een afspraak via info@prolooghilversum.nl.

Wil je op de hoogte blijven van onze projecten en activiteiten? Meld je dan via de site aan voor onze nieuwsbrief of kijk op onze website en socials.

Water. Vriend of vijand?

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Muiderslot

Erfgoed

Het Muiderslot en water zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het water zorgde voor bescherming, welvaart, verkoeling in de zomer en schaatsplezier in de winter. Maar water bracht ook gevaar, zoals overstromingen en vijanden die via het water naderden. In dit interactieve programma ontdekken leerlingen hoe het water door de eeuwen heen een bron van kracht en een bedreiging was.

Duidelijk Dudok

Lesmateriaal, Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Dudok Architectuur Centrum

Erfgoed - Architectuur

In dit lesprogramma leren de kinderen alles over architect Dudok en het Raadhuis van Hilversum. Ze leren intensiever kijken en het 'handschrift' van Dudok herkennen in het Raadhuis en andere gebouwen van zijn hand.

Rondleiding Door het Raadhuis

Museumbezoek

1 2 3 4 5 **6 7 8**

Dudok Architectuur Centrum

Erfgoed - Architectuur

Dwaal door de bijzondere en grotendeels authentieke ruimtes in het Raadhuis. Leerlingen worden gestimuleerd om rond te kijken en te letten op details als vormgeving, inrichting, licht, kleur en materialen. De beklimming van de 45 meter hoge toren maakt de rondleiding compleet.

Kijk naar monumenten

Gastles, Buitenexcursie, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 **6 7 8**

Omgevingseducatie

Erfgoed - Architectuur

Monumenten bestaan in allerlei soorten en maten. Bekijk tijdens dit lesproject deze bijzondere gebouwen. Met de introductie komen veel verschillende monumenten uit jouw gemeente aan bod. Daarna onderzoeken en/of bezoeken de leerlingen zelf één of meerdere van deze gebouwen. Kies er één om te bezoeken, of maak een fietstocht langs een paar monumenten.

Een kijkje terug in de tijd

Museumbezoek

1 2 3 4 5 **6 7 8**

Museumhuis Sloëtjes

Erfgoed

Museumhuis Sloëtjes is een jaren '50 rijtjeshuis; eigenlijk doodgewoon. Het is nog precies ingericht zoals het was toen de familie Sloëtjes er woonde. Met een opdracht lopen leerlingen door het huis om te ontdekken wat er anders is dan in hun eigen huis, leren ze het leven van de familie Sloëtjes kennen en duiken ze in de jaren '50.

Fietstocht

Langs monumenten

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 **7 8**

Fietsgilde 't Gooi

Erfgoed - Architectuur

Er staan veel monumenten in deze omgeving, ook in de buurt van jouw school. Welk verhaal hoort bij deze monumenten, waarom staan ze precies daar, wat zien we er nog van en hoe worden ze nu gebruikt? De gidsen van het Fietsgilde vertellen over verschillende gebouwen en sporen in het landschap. De tocht wordt op maat gemaakt.

Fietstocht

Langs overblijfselen Tweede Wereldoorlog

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Fietsgilde 't Gooi

Erfgoed

De aankomst van de Duitsers bij de AVRO studio, de bunkers in Hilversum, bomkap tijdens hongervinter, herdenkingsmonumenten. Al deze plekken herinneren ons aan WOII. Tijdens een fietstocht horen de kinderen de verhalen die bij deze plekken horen.

Leven in oorlogstijd

Het dagelijks leven in Hilversum in WOII

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed

Er staat een oud bruinleren koffertje met versleten hoeken in de klas. Wat zou daarin zitten? Het verhaal van de familie Letterie (voorleesboek 'Oorlog zonder vader') vormt het uitgangspunt in de verschillende keuzemodules. In de koffer zitten ook echte bonnenkaarten en originele kranten uit WOII om van dichtbij te bekijken.

Oorlog en Vrede

Museumbezoek, Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed

Dit lesprogramma laat leerlingen nadenken over oorlog, weerbaarheid en vrede. Het bestaat uit keuzemodules. Zo kunnen een speurtocht doen met opdrachten die te maken hebben met conflict en verdediging. Vervolgens denken ze na over vrede aan de hand van het gedichtengoed van Comenius.

Doe als een vredesdenker

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Comenius Museum

Erfgoed

De leerlingen maken kennis met vredesdenker Jan Amos Comenius en denken na over wat vrede betekent en hoe je vreedzaam met elkaar omgaat. Daarna kruipen ze zelf in de (kroontjes)pen en schrijven zij, net als Comenius, een brief of pamflet waarin zij hun eigen ideeën over vrede en het bereiken daarvan verwoorden.

Fort Uitermeer:

Historische rondleiding

Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Uiteraard Uitermeer

Erfgoed

Het fort Uitermeer is al 400 jaar onderdeel van de verschillende verdedigingsstelsels van ons land. Tijdens een bezoek aan het fort maken de leerlingen kennis met deze verdediging van Nederland in relatie met de Stelling van Amsterdam en de Hollandse Waterlinie (Unesco Werelderfgoed).

Grondstoffen en industrie

Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Museum Weesp

Erfgoed

Chocolade, jenever, bier en porselein, daar mag Weesp heel erg trots op zijn! Met zijn strategische ligging is Weesp van oudsher een echte maakstad. We gaan aan de slag met de ingrediënten van chocolade, jenever, bier en porselein. Hoe hip was porselein, hoe populair was jenever en hoe baanbrekend vernieuwend was Van Houten? Hoe werden deze bedrijven zo succesvol en wat ging er mis....?

Waterlinie:

Het geheime wapen

Buitenexcursie, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed - Architectuur

De Hollandse Waterlinies, UNESCO-werelderfgoed, vormen een 200 km lang uniek verdedigingssysteem van forten, dijken en sluizen. Is de vijand op komst? Dan worden de polders onder water gezet. De kinderen leren over wanneer water vriend en vijand is en kijken bewuster naar het landschap, doordat ze sporen van waterliniebouwwerken ontdekken.

Geloof jij het? Drie wereldgodsdiensten

Lesmateriaal, Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Erfgoed

Gebedsgebouwen, voedselregels, feesten en naamdagen. Hoe zit dat bij de drie grote religies Jodendom, Christendom en Islam? De leerlingen doen zelf onderzoek naar deze religies met behulp van bronnen en filmpjes. Zijn er wel zo veel verschillen, en wat zijn de overeenkomsten? Bezoek ook een kerk, moskee en/of synagoge.

Ontdek de schatten van Grote Kerk Naarden

Lesmateriaal, Museumbezoek

1 2 3 4 5 6 7 8

Grote Kerk Naarden

Erfgoed

Wat is jouw kijk op de Grote Kerk? Aan de hand van de zintuigen: 'kijken, voelen, luisteren en ruiken' ontdekken de kinderen de schatten van Grote Kerk Naarden. Het programma bestaat uit een bezoek aan de kerk en een verwerkingsles in de klas.

“IN OUDE HUIZEN ZITTEN VAAK
VEEL KLEINE RAAMPJES DIE
SAMEN ÉÉN GROOT RAAM ZIJN”

Duurzaamheid

Duurzaam doen

Hoe zorgen we goed voor onze wereld, nu én later? Dat is waar duurzaamheidseducatie over gaat. In lesprogramma's en activiteiten ontdekken kinderen en jongeren wat zij zelf kunnen doen om de wereld een beetje beter te maken.

Ze gaan aan de slag met onderwerpen die belangrijk zijn voor de toekomst, zoals klimaat, waterkwaliteit & waterbeheer, energie, grondstoffen en voedsel. Door te onderzoeken, ontdekken en samen na te denken, leren ze hoe hun keuzes invloed hebben op de wereld om hen heen.

Zo groeien hun bewustzijn, verantwoordelijkheidsgevoel en nieuwsgierigheid naar oplossingen. Tegelijk sluit dit thema mooi aan bij burgerschap en techniek. Samen werken we aan een toekomstbestendige wereld.

BIJDRAGEN
AAN EEN TOEKOMST-
BESTENDIGE
WERELD

Kijk voor het actuele aanbod op onze website. Daar vind je uitgebreide beschrijvingen, kosten en manier van aanmelden.

Superworm Wieke

Gastles, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

GAD

Duurzaamheid - Natuur - Voedsel

In deze les kijken de kinderen samen met Wieke Worm naar de diertjes die in de grond leven en leren ze het verschil tussen natuurlijk en niet-natuurlijk afval kennen. Ook onderzoeken ze de wormen die in een composthoop leven. Wat doen die daar eigenlijk?

.....

Wonderwel

Hoera mijn huis werkt Wonderwel

Workshop/gastles, Lesmateriaal,
Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Leerlijn techniek & duurzaamheid. De kinderen verwonderen zich over de fascinerende werking van de basisvoorzieningen in ons huis (de wc, afvalwater, de vuilnisbak, het stopcontact, de kraan en de koelkast).

.....

Eco-Schools

Duurzaamheidsprogramma

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Eco-Schools is het programma dat zorgt voor betekenisvol duurzaam onderwijs. Leerlingen vormen een Eco-Team, maken een actieplan en gaan onderzoekend en probleemoplossend aan de slag. Zo raakt duurzaam denken en doen steeds meer verankerd in de school en het onderwijs.

Wonderwel

Waar komt mijn eten vandaan?

Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid - Voedsel

Leerlijn techniek & duurzaamheid. In dit thema zoeken kinderen naar antwoorden op hun vragen over voedsel, zoals: Waar komt ons eten vandaan? Hoe is het gegroeid? Welk werk is er door boeren verzet voordat het in de supermarkt ligt?

Compostpower

Workshop, Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

GAD

Duurzaamheid - Natuur - Voedsel

Tijdens deze les maken de kinderen kennis met de kracht van GFT. Fruitresten en groenteschillen bevatten heel veel voedingsstoffen voor planten. Als je deze in de GFT-bak doet of naar de composthoop brengt, worden ze omgezet in compost.

In de les komen verschillende manieren van composteren en de kringloop van organisch afval aan bod.

De kinderen gaan ook zelf aan de slag in een activiteitencircuit!

Wonderwel

Hoe komt ons water uit de kraan?

Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Leerlijn techniek & duurzaamheid. Elke dag stroomt er drinkwater uit de kraan. Tijdens dit lesproject onderzoeken de kinderen waar ons drinkwater vandaan komt en dat schoon drinkwater niet vanzelfsprekend is. Ze bestuderen het leven in de sloot, gaan zelf slootwater schoonmaken en onderzoeken de eigenschappen van water.

Wonderwel

Waar gaat mijn vuilniszak naartoe?

Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Leerlijn techniek & duurzaamheid. In dit project staat de kringloop van afval en grondstoffen centraal. De kinderen doen een afval-scan op school, maken kennis met de Afvalcoach van de GAD en ontdekken hoe afvalinzameling nu gaat en in het verleden ging. Ze inventariseren thuis het aantal batterijen en maken van oud papier nieuw papier.

Escapegame

Het Duurzame Huis

Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Een houten huis vol gesloten kamers... Alleen door samen te puzzelen, ontdekken jullie de weg naar buiten! Onderweg leren de kinderen spelenderwijs hoe je duurzaam kunt leven en welke keuzes je zelf kunt maken.

De afvalcoach in de klas

Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

GAD

Duurzaamheid

Tijdens de gastles worden de kinderen zich bewust van de hoeveelheid huishoudelijk afval, soorten afvalstromen en de waarde van grondstoffen. Via de thuisopdracht ervaren zij dat ze zelf een actieve bijdrage kunnen leveren aan afvalvermindering, hergebruik en recycling van grondstoffen.

Duurzame Schoolweken

Workshop/gastles, Lesmateriaal, Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid - Voedsel

Tijdens de Duurzame Schoolweken is er extra aandacht voor het lokale educatieve aanbod rond duurzame thema's zoals energie, grondstoffen, voedsel en natuur. Door kinderen spelenderwijs en praktisch te laten leren en ervaren wat duurzaamheid betekent, merken zij dat ons eigen gedrag bijdraagt aan verbetering van onze leefomgeving, gezondheid en het effect daarvan wereldwijd.

Wonderwel

De weg van het afvalwater

Workshop/gastles, Lesmateriaal,
Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Leerlijn techniek & duurzaamheid. In het thema 'De weg van het afvalwater' onderzoeken de kinderen wat er gebeurt met hun poep en plas nadat ze hebben doorgespoeld. Waar gaat al het afvalwater van de douche, afwas en de wasmachine naar toe en hoe wordt het weer schoongemaakt?

.....

Ontdek, leer en repareer

Workshop

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Wist je dat we ieder jaar per persoon gemiddeld zo'n 6 kilo textiel en 9 kilo aan elektrische apparatuur weggooien? Met praktische opdrachten leer je hoe je langer van je producten kunt genieten en de afvalberg helpt verminderen. Steeds meer mensen laten hun producten repareren. Want weggooien is toch zonde?

.....

Workshop Solar

Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Wat zijn fossiele brandstoffen? Hoe werkt zonne-energie en hoe kun je zelf duurzame energie opwekken? In deze leerzame les is volop ruimte voor interactie en worden kinderen uitgedaagd hun kennis met elkaar te delen. Zij wekken zelf energie op met een Solarbloem of -ventilator.

.....

Wonderwel

Energie is overal

Workshop/gastles, Lesmateriaal,
Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Leerlijn techniek & duurzaamheid. Het fornuis, de verwarming, de verlichting in huis, we gebruiken het elke dag. En daar is energie voor nodig. Waar komt deze energie vandaan? En welke soorten energie zijn er eigenlijk? Dit meerweeks lesproject gaat over de ontdekking van de gasbel, een techniekexcursie en een isolatiechallenge. Ook gaan de kinderen thuis aan de slag met het verbruik van elektriciteit.

.....

Eco-scan

Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid - Voedsel

Een duurzame, frisse, veilige en fijne school: Wie wil dat niet? Tijdens een actieve lesochtend onderzoeken de leerlingen de school op tien duurzaamheidsthema's. Wat gaat er goed en wat kan beter? Zij doen aanbevelingen en kijken wat zij zelf kunnen bijdragen.

.....

Water en klimaat in jouw straat

Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid - Natuur

De leerlingen kruipen in de huid van een klimaatdeskundige en leren stap voor stap waarom het nodig is om onze dorpen en steden groen en klimaatbestendig in te richten. Met een 3D-model bootsen zij het effect van hevige regen na, doen onderzoek met oppervlaktethermometers en spelen een biodiversiteitsspel. Wat is jullie eindadvies?

.....

3D-waterkaart Nederland

Lesmateriaal

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid - Natuur

De 3D-waterkaart is een waterdichte bak van 80x80 cm waar Nederland in reliëf is weergegeven. Door water in de bak te gieten, zien de kinderen hoe de rivieren lopen en hoe hoog het zeewater staat. Door meer water in de bak te gieten, kun je de zeespiegelstijging nabootsen. Wat gebeurt er? Wat kunnen we er tegen doen?

.....

Tentoonstelling Kompas Op Groen

Workshop, Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Met de bovenbouw aan de slag met thema wonen, energie en klimaat? Bezoek dan de interactieve en kleurige tentoonstelling Kompas Op Groen. De kinderen maken een tijdreis en leren alles over energie vroeger, nu en in de toekomst. Van steenkool en turf tot zonnepanelen en warmtecamera's.

.....

Afval: 'Less is more'

Workshop/gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

GAD

Duurzaamheid

Tijdens de gastles worden de kinderen zich bewust van de verschillende soorten afvalstromen en de waarde van grondstoffen. Via een creatieve opdracht zetten ze hun 'afvalbril' op en gaan ze aan de slag om oplossingen te bedenken bij de vraag 'Hoe kun je zorgen voor zo min mogelijk afval'.

.....

Technolabs

Workshop, Gastles

1 2 3 4 5 6 7 8

Maak het met Techniek

Duurzaamheid

Laat jouw leerlingen kennismaken met moderne techniek en technologie tijdens één van de technolabs. Zo gaan ze met een VR-bril op, op zoek naar duurzame producten, leren ze wat een windmolen doet en dat je met de zon energie kan opwekken, gaan ze aan de slag met slim vervoer en maken ze fake news met behulp van green screen-technieken.

.....

Wonderwel

Ontwerp je toekomst

Workshop/gastles, Lesmateriaal,
Buitenexcursie

1 2 3 4 5 6 7 8

Omgevingseducatie

Duurzaamheid

Leerlijn techniek & duurzaamheid. In dit lesproject bedenken en ontwerpen de kinderen zelf toekomstige duurzame basisvoorzieningen voor in ons huis.

.....

“ELKE KEER NIEUWE SPULLEN KOPEN IS
SLECHT VOOR HET KLIMAAT. DUS DAN KUN JE
HET BETER PROBEREN TE REPAREREN!”

Aanbieders & partners

Onze aanbieders

- Archief Gooi en Vechtstreek
- Bijenschans Corversbos
- Boerderij-educatie Gooi en Vechtstreek
- Collectief De Rading
- Comenius Museum en Mausoleum
- Dudok Architectuur Centrum
- Fairtrade Gooise Meren
- Fietsgilde 't Gooi
- GAD Gooi en Vechtstreek
- Geologisch Museum Hofland
- Goois Natuurreservaat
- Grafisch Atelier Hilversum
- Grote Kerk Naarden
- Grote Kerk Hilversum
- IVN Gooi e.o.
- Kasteel-Museum Sypesteyn
- Kinderboerderij De Hertenkamp
- Kinderboerderij De Warande
- Kindertuinen Bussum
- Larense molen
- Maak het met Techniek
- Muiderslot
- Museumhuis Sloëtjes
- Museum Weesp
- Natuurboerderij KipEigen
- Natuurmonumenten Naardermeer
- Natuurmonumenten 's-Graveland
- NatuurWijs
- Nederlands Vestingmuseum
- Popcontact
- Singer Laren
- Sterrenwacht Gooi en Vechtstreek
- Stichting Het Spookbos
- Stichting Huizer Bidders
- Uiteraard Uitermeer
- Voedselbos Huizen
- Vondevogel

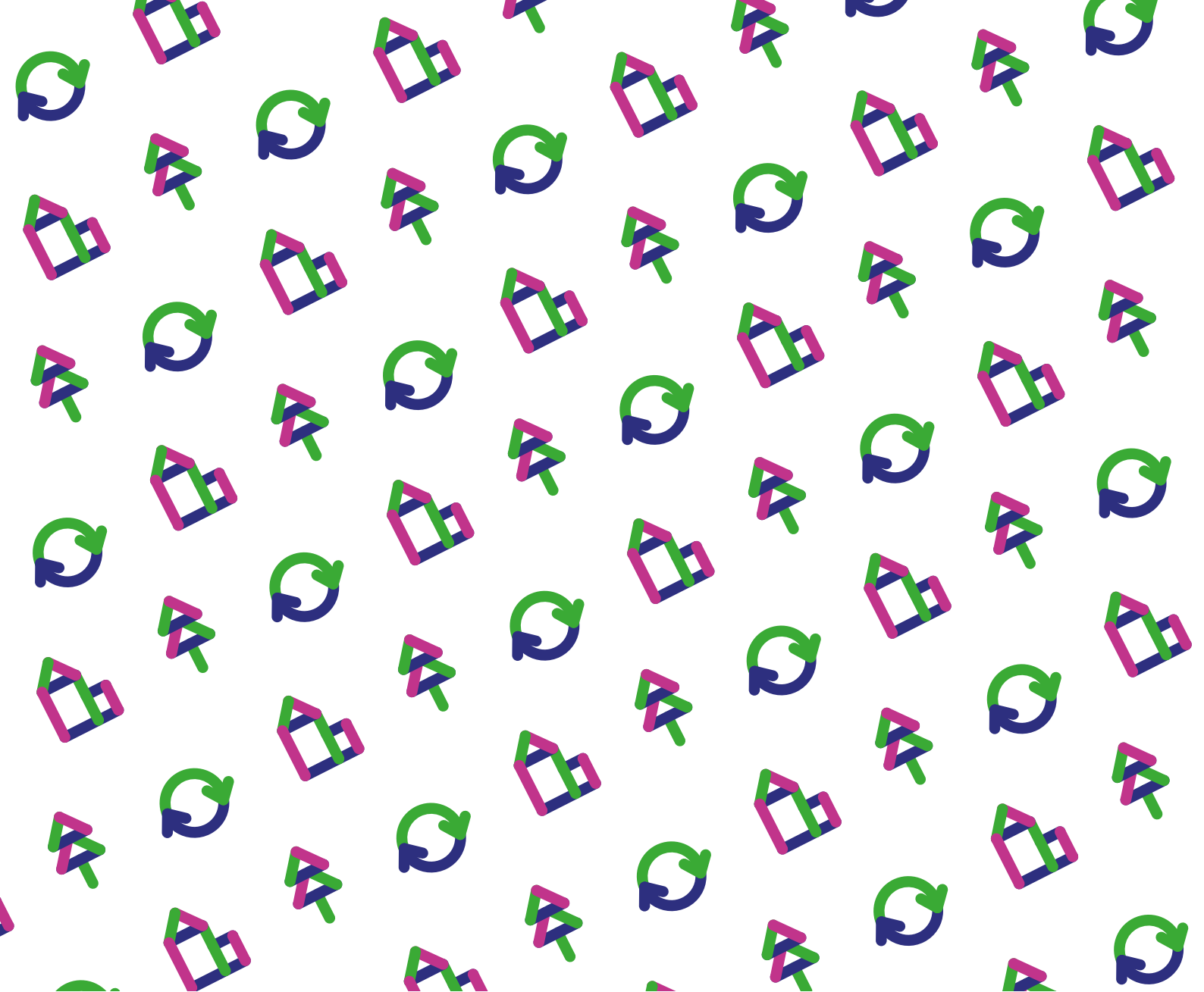
Onze partners

- Gemeente Hilversum
- Gemeente Gooise Meren
- Gemeente Huizen
- Huizen Duurzaam
- Energie coöperatie Wattnu
- Energie coöperatie HilverZon
- Energie coöperatie Wijdemeren
- Hilversum Repareert
- Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht
- Hilversum100
- Samen Sneller Duurzaam Gooise Meren
- GGD Gooi en Vechtstreek
- Tussen Vecht en Eem, koepel van historische kringen
- Proloog Hilversum

EDUCATIEF
AANBOD IN
BEELD

Mei 2026

Uitgave: Stichting Omgevingseducatie Gooi, Vecht- en Eemstreek

Fotografie: Omgevingseducatie, Margot Brakel Fotografie, Uiten Creatieve Educatie, Caroline Westdijk, Qoncept Studio

Opmaak: buro-Lamp

**OMGEVINGS
EDUCATIE**

Gooi, Vecht- en Eemstreek

www.omgevingseducatie.nl

info@omgevingseducatie.nl

 [@omgevingseducatie](https://www.instagram.com/omgevingseducatie)

 [@omgevingseducatie](https://www.facebook.com/omgevingseducatie)